

گردشگری جامعه بنیاد

فرشته فاضل بخششی

شیما امیری

www.ketab.ir

انتشارات نعمتی پاز

گرددشخری جامعه بنیاد

فرشته فاضل بخشش، شیما امیری

ویراستار و نمونه خوان: سید محمد نعمتی

طراح جلد: مهدی توحیدپرور

عکس روی جلد: شایان شهباز

لیتوگرافی: گویا اسکندر

چاپ: میثاق

صحافی: پارسیان

چاپ اول: پاییز ۱۳۹۵ / ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۸۶۲-۷-۱

قیمت: ۸۰۰۰ تومان

ناشر: نعمتی پاز با همکاری انتشارات آهنگ قلم

انتشارات نعمتی پاز

کدپستی ۹۱۷۳۳۲۷۴۴۶ تلفن ۰۹۱۵۰۰۴۴۰۳۴

nemati.pazh@gmail.com

www.ahangheghalam.ir

گردشگری، جامعه بنیاد

فرشته فاضل بخششی

دانشیار، گروه جامعه‌شناسی

سردانشه : فاضل بخششی، فرشته - ۱۳۴۷.

عنوان و نگارنده : گردشگری جامعه بنیاد/ فرشته فاضل بخششی، شیما امیری

مشخصات نشر : مشهد، نعمتی پاز ۱۳۹۵.

مشخصات ظاهری : ۱۱۰ ص

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۰۸۰۲-۷۱

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : کتابنامه.

موضوع : گردشگری - - مدل

موضوع : توسعه پایدار - - گردشگری

شناسه افزوده : امیری، شیما.

رده بندی کنگره : ۱۳۹۵ ۲۲/۱۱۸۵۵G

رده بندی دیویی : ۹۶۵۸۴۲

شماره کتابشناسی ملی : ۹۵۶۳۲۱۴

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

تلفن : ۰۲۱-۸۸۸۸۸۸۸۸

پست الکترونیک : nli@nli.ac.ir

www.nli.ac.ir

فهرست

مقدمه.....	۹
تقدیر و قدردانی.....	۱۱
سخن آغازین.....	۱۳
داستان پیدار و ابدیاتی.....	۱۵
۱- مفهوم توسعه پایدار.....	۷۵
۲- توسعه پایدار و گردشگری.....	۷۶
۳- مقایسه توسعه پایدار و توسعه پایدار گردشگری.....	۷۸
۴- گردشگری جامعه بنیاد.....	۸۰
۴-۱- تعریف و مفهوم گردشگری جامعه بنیاد.....	۸۰
۴-۲- مفهوم جامعه در گردشگری جامعه بنیاد.....	۸۳
۴-۳- تاریخچه.....	۸۷
۴-۴- اصول و اهداف گردشگری جامعه بنیاد.....	۹۱
۵- توجیه کاربرد توسعه گردشگری جامعه بنیاد.....	۹۳
۵-۱- از دید اقتصادی.....	۹۳
۵-۲- از دید بازاریابی.....	۹۴
۵-۳- از دید توسعه.....	۹۶
۵-۴- از دید گردشگری.....	۹۶
۵-۵- از دید اجتماعی.....	۹۷
۵-۶- از دید برنامه ریزی.....	۹۸
۶- گردشگری جامعه بنیاد و توسعه گردشگری در ایران - راهکارها.....	۱۰۰
۷- گونه شناسی گردشگر و جایگاه پایداری در گونه شناسی گردشگران.....	۱۰۲
۷-۱- گونه شناسی گردشگران.....	۱۰۲
۷-۱-۱- گونه شناسی دوسویه نگر.....	۱۰۳

- ۷-۱-۲- گونه‌شناسی شناختی - هنجاری ۱۰۳
- ۷-۲- مدل‌ها در گونه‌شناسی ۱۰۴
- ۷-۲-۱- گونه‌شناسی دوسویه نگر بر مبنای فعالیت‌های اولیه ۱۰۴
- ۷-۲-۲- گونه‌شناسی حدفاصل دوسویه نگر و هنجاری شناختی ۱۰۴
- ۷-۲-۳- گردشگری دوسویه نگر بر مبنای فعالیت ۱۰۵
- ۷-۲-۴- گونه‌شناسی کاملاً هنجاری - شناختی ۱۰۵
- ۷-۳- گونه‌شناسی و نگرش گردشگری پایدار ۱۰۵
- ۷-۴- گونه‌شناسی گردشگران در گردشگری جایگزین ۱۰۶
- ۷-۴-۱- گونه‌شناسی گردشگری روستایی با دیدگاه هنجاری - شناختی ۱۰۷
- ۷-۴-۲- گونه‌شناسی گردشگری روستایی با دیدگاه دوسویه نگر ۱۰۷
- ۸- بازاریابی در گردشگری جامعه بنیاد ۱۰۸
- ۸-۱- طراحی مدل ۱۰۸
- ۸-۲- تعریف بازار ۱۰۸
- ۸-۳- همکاری و اجرای سفر ۱۰۹
- ۸-۴- ترویج فروش ۱۰۹
- ۸-۵- دسترسی به بازار ۱۰۹
- ۹-۲- سایت‌های سفر اینترنتی ۱۱۱
- ۱۱۸- تور قشلاق عشایری ۱۱۸
- از شیراز آغاز شد ۱۱۹
- واقعیت ۱۱۹
- کار، کار، کار ۱۲۰
- شادی‌های جمعی ۱۲۱
- در پایان ۱۲۱
- منابع لاتین ۱۳۱
- ۱- کتاب‌ها ۱۳۱
- ۲- پایان‌نامه‌ها و رساله‌ها ۱۳۲

- ۳- مقالات..... ۱۳۲
- ۴- منابع اینترنتی..... ۱۳۴
- ۵- پروژه‌های اجرایی..... ۱۳۵
- منابع فارسی..... ۱۳۵
- ۱- کتاب‌ها..... ۱۳۵
- ۲- پایان نامه‌ها..... ۱۳۶
- ۳- مقالات و گزارش‌ها..... ۱۳۶

www.ketab.ir

مقدمه

پس از سال‌ها سفر، کسب اطلاعات، گذراندن دوره‌های کوتاه‌مدت و دانشگاهی در حوزه‌ی گردشگری و با توجه به علاقه‌ای که به بهبود وضعیت زندگی مردم محلی و بومی کشور عزیزم داشتم، با هدف ایجاد رهی جهت توانمندسازی جوامع محلی در مقطع کارشناسی ارشد رشته‌ی مدیریت گردشگری به ادامه‌ی تحصیل پرداختم. در هنگام طراحی پایان‌نامه‌ام که از روز ورود به دانشگاه موضوع آن برایم مشخص بود به مشکلات و مسائلی برخوردیم که در نهایت باعث شد به جای برقراری ارتباط ادامه‌ی کار در سطح دانشگاهی، بیشتر به جوامع محلی و بومی نزدیک شوم. در سال ۱۳۹۰ هنگامی که در حال بررسی وضعیت پایان‌نامه‌ی خود بودم، با توجه به نتایج میدانی به‌دست آمده از پایان‌نامه، نحوه‌ی نگرش در دانشگاه و بررسی نمونه‌های بین‌المللی، به فکر طراحی یک مدل بومی شده جهت توسعه‌ی گردشگری جامعه بنیاد افتادم. خوشبختانه چندی بعد از طریق سازمان مردم‌نهاد نسیم با جامعه‌ی عشایری قشقایی تیره‌ی هیبتلو و صندوق معیشت پایدار ارتباط برقرار کردیم که به من این شانس را دادند تا مدلی که در سال ۱۳۸۸ طراحی کرده بودم و در سال ۱۳۹۰ در دانشگاه صنعتی شریف به عنوان یکی از مقالات همایش انتخاب و چاپ شده بود را به آزمون بگذارم. کتاب حاصل جلد اول از سه‌گانه‌ی به زبان خودمانی^۱ است که نتیجه‌ی آزمون این مدل بوده و در آن سعی نموده‌ام مدل را به زبانی ساده و سخی‌های اجرای آن را به صورت مختصر برای عزیزان که شاید مطالعه‌ی چندانی در حوزه‌های توسعه و گردشگری نداشته و یا به منابع مناسب دسترسی ندارند، توضیح دهیم. همچنین برای عزیزانی که در حوزه‌ی دانشگاهی مایل به مطالعه‌ی جدی‌تر هستند در انتهای هر کتاب مباحث با ذکر منابع در بخش مفاهیم پایه توضیح داده شده‌اند. در مورد ارزیابی موفقیت این پروژه می‌توان به مواردی مانند حمایت و ارزیابی سازمان توسعه‌ی ملل متحد^۲، دفتر تسهیلات کوچک محیط زیست^۳ از این پروژه به عنوان تنها پروژه‌ی جامعه بنیاد

۱- جلد دوم این کتاب ذینفعان و مشارکت و جلد سوم ارزیابی نام دارد.

^۲ UNDP

^۳ SGP

ایران و انتخاب آن به عنوان اولین و برترین پروژه‌ی گردشگری عشایری در ایران توسط سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی که باعث معرفی این پروژه به سازمان جهانی گردشگری UNWTO شد اشاره کرد. در نتیجه این سازمان از سرکار خانم شیما امیری، مدیر بخش گردشگری پروژه به عنوان تنها نماینده‌ی ایران در اجلاس Terra Madre با موضوع Slow Food جهت معرفی و ترویج غذای سالم محلی در گردشگری عشایری دعوت به عمل آورد که به نوعی یکی از گام‌های مؤثر برای پیشرفت گردشگری جامعه بنیاد تیره‌ی هیبتلو ایل قشقایی بوده است. گرچه می‌توان به این موفقیت افتخار کرد ولی همواره به یاد داشته باشیم در طول زمان تغییرات و نتایج حاصل می‌توانند نقاط مثبت یا منفی جدیدی را نمایان کنند که به خواست خداوند توسط خود جوامع محلی و بومی در آینده بررسی خواهند شد. به امید روزی که تک تک افراد جوامع محلی و بومی کشور عزیزمان ایران در آسایش زندگی کنند.

فرشته فاضل بخششی

تابستان ۱۳۹۵